

DOOD IN DE BAAI

INSPECTEUR RYGA HISTORISCHE MYSTERIES
BOEK 1

PAULINE ROWSON

Copyright © Pauline Rowson 2019

Published by special arrangement with Lorella Belli Literary Agency
Limited and 2 Seas Literary Agency

Copyright Nederlandse vertaling © Wonderland Publishers B.V. 2025
Alle rechten voorbehouden

Oorspronkelijke titel: Death in the Cove (revised edition 2023)

Vertaling: Festina Lente

Omslagontwerp: Barbara van Ruyven | Bij Barbara

Omslagbeeld: Shutterstock

ISBN 978 90 83555 034

NUR 331

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

www.wonderlandpublishers.nl

✿ Formatted with Vellum

HOOFDSTUK 1

WOENSDAG 13 SEPTEMBER 1950

‘INSPECTEUR RYGA?’

‘Ja.’

‘Brigadier Jack Daniels. Net als de whisky moet je me leren waarderen.’

Daniels’ handdruk was stevig en droog. Ryga retourneerde de glimlach. ‘Dat heb je vast al eens eerder gezegd.’

‘Honderden keren. Ik vind het niet erg. Het helpt het ijs te breken.’ Daniels opende de kofferbak van de Wolseley en Ryga zette zijn weekendtas en bruine koffertje erin.

‘Waarheen, kaptein? Sorry, meneer.’

‘RAF?’

‘Ja. Maar niet lang, de oorlog was voorbij voor ik veel schade kon aanrichten. U?’

‘Krijgsgevangene, Duitsland.’

‘O. Sorry.’

‘Waarom? Jij bent de oorlog toch niet begonnen?’

‘Nee, maar... Sorry, meneer, ik bedoelde niet...’

‘Vergeet het maar, en je mag me kaptein noemen als je dat prettig vindt. Hoewel je commissaris zich daar misschien aan stoort.’

‘Die ligt eruit met een gebroken enkel.’

‘Dat weet ik.’ Ryga stapte in.

‘Natuurlijk, sorry. Daar ga ik weer, me verontschuldigen.’

‘Maak ik je nerveus?’ Ryga draaide zich om om Daniels te bestuderen.

‘Niet echt. Nou ja, een beetje wel. Ik heb nog nooit met Scotland Yard gewerkt. In feite heb ik nog nooit een rechercheur van Scotland Yard ontmoet, net zomin als iemand anders hier.’

‘En je had er nu geen ontmoet als je geen ongewoon lijk in Church Ope Cove had gevonden.’ Ryga liet in het midden dat hij nog nooit buiten Londen was geweest voor een onderzoek en dat hij pas kort geleden tot inspecteur was bevorderd. Hij vertelde ook niet dat hij net zo nerveus was en net zo graag als Daniels wilde bewijzen wat hij waard was. Misschien had hij dat wel moeten doen – dat kon ook het ijs breken. Maar hij zweeg.

Het was niet dat hij bang was om zwakte te tonen, of te trots of te verwaand was om het toe te geven, het was gewoon hoe hij was. Jaren werken op zee en daarna de lange jaren van krijgsgevangenschap hadden hem oplettend en bedachtzaam gemaakt. Maar de oorlog was voorbij. Hoewel je het soms niet zou denken – het bombarderen was gestopt, maar de ontberingen, het hartzeer en de herinneringen bleven, en sommigen hadden er meer last van dan anderen. Voor hem? Het was gebeurd en dat was dat. Hij had het achter zich gelaten. En hij was nu veel beter af dan voor de oorlog.

‘Het mortuarium of Church Ope Cove, meneer?’

Ryga wenste dat Daniels hem weer kaptein zou noemen. In de trein van Waterloo naar Weymouth had hij besloten eerst naar het mortuarium te gaan, maar toen hij in Weymouth uit de London Express stapte en een paar honderd meter door King Street naar het zuiden liep, begon

hij te twijfelen. Hij wilde op Melcombe Regis Station de trein naar Portland nemen en had al verzocht daar bij Easton Station opgepikt te worden in plaats van in Weymouth, waar Daniels gestationeerd was, zodat hij – in zijn eentje – een eerste indruk van het eiland kon krijgen. Terwijl het treintje zich een weg had gebaand over de Ferry Bridge, naar het ruige, met rotsen bezaaide en heuvelachtige Portland en vervolgens de helling op naar het zuidoosten van het eiland, had de aanblik van de zee en het door steengroeven getekende landschap hem nieuwsgierig gemaakt naar de plek waar dit ongewone lijk was aangetroffen.

‘Church Ope Cove. Is het ver?’

‘Niets is ver op dit eiland.’ Daniels zette de auto in de versnelling. ‘Het is zo’n zes kilometer lang en ruim twee kilometer breed. We zijn binnen vier minuten bij de klif boven de baai.’

Daniels reed de straat op die hier waarschijnlijk als een drukke doorgangsweg beschouwd werd, maar voor Ryga, die de afgelopen vijf jaar in Londen had gewoond en gewerkt, was het bijna een verlaten laan. Terwijl ze langs het plein met het plantsoen en de klokkentoren reden, zag Ryga moeders met kinderwagens en oudere mensen op bankjes van de late middagzon genieten. Het weinige verkeer verdween vrijwel geheel toen Daniels naar het zuidoosten reed, over een brede weg met aan weerszijden aantrekkelijke witstenen cottages. Aan het ontwerp en de glas-in-loodramen te zien waren ze eeuwenoud. Een paar vrouwen stonden op hun stoep te praten, terwijl hun ogen de voorbij rijdende auto volgden.

Alles leek zich in slow motion af te spelen. De wereld leek zo vredig en kalm, maar Ryga wist dat dat een illusie was. Voor deze verspreide voetgangers en fietsers was de oorlog in Korea misschien ver van hun bed. En toch

moesten sommigen van hen zonen hebben die hun dienstplicht vervulden en zouden zij zich evenveel zorgen als hij maken over de verlenging van die dienstplicht van achttien maanden naar twee jaar. Zou deze oorlog in Korea escaleren tot een nieuwe wereldoorlog?

Hij draaide het raam naar beneden, alsof de koele lucht zo'n angstaanjagende gedachte kon verdrijven, en ving het malen en kletteren op van de steengroeven in de verte. Zijn kennis van het eiland was beperkt, maar hij wist dat er veel steengroeven waren. Portland was beroemd om zijn witte steen, die gebruikt was in vele beroemde gebouwen, waaronder St. Paul's Cathedral en Buckingham Palace, en voor de grote strekdammen die de haven van Portland beschermden, waar de Royal Navy en de scheepswerf gevestigd waren. Voor de oorlog was hij twee keer met een vrachtboot bij Castletown in het noorden van het eiland aangemeerd, maar hij was nooit van boord gegaan. Verder wist hij dat het eiland twee gevangenissen had – Verne, die pas een jaar geleden was geopend, en Portland, die in 1921 een tuchtschool was geworden. Hij wist niet of een van de criminelen die hij had opgepakt na zijn veroordeling hierheen was gestuurd.

Hij zou brigadier Daniels om een topografische kaart van het eiland vragen. Hij had geen tijd gehad om er een te kopen op Waterloo Station. Hij had slechts een uur om de trein te halen nadat zijn baas, commissaris Street, hem over zijn opdracht had ingelicht. Een agent had hem naar zijn flatje in Pimlico gereden, hij had wat spullen in zijn weekendtas gegooid en was toen weer in de gereedstaande politiewagen gestapt. Op het station was hij op het nippertje en geholpen door een zet van de bewaker het tweedeklas rijtuig in gestruikeld in plaats van gesprongen toen de trein het station uit begon te tuffen.

‘Waarom heet het Church Ope Cove en niet Church

Hope Cove?’ vroeg hij, terwijl hij de stilte verbrak. ‘Is de H
eeuwen geleden weggevallen?’

‘Ope is plaatselijk dialect voor een opening in de klif die
naar de waterkant leidt. De baai was de afgelopen eeuw een
fameuze smokkelplek.’

‘Was?’

‘Misschien nog steeds,’ corrigeerde Daniels, terwijl hij
hem een blik toewierp en ternauwernood een fietser
ontweek. ‘Misschien is het lichaam daarom daar beland.
Maar hij ziet er niet bepaald uit als een smokkelaar, want
dan denk je aan wollen truien en opgelapte morsige
broeken, zoals op oude foto’s. Misschien zijn ze modebewust
geworden. En dieven en boeven zijn er in vele vormen, zoals
u maar al te goed weet, meneer.’

Dat wist hij. Toen hij voor de Theems Rivierpolitie
werkte, had hij de Haven van Londen geholpen twee zeer
opmerkelijke en winstgevende drugsmokkelbendes op te
rollen. Hij was gevraagd vanwege zijn koopvaardij-ervaring
en zijn kennis van schepen, hun laad- en losoperaties en de
mentaliteit van hun bemanning. Het succes van de operaties
katapulteerde hem met zo’n adembenemende snelheid van
de Rivierpolitie naar de Metropolitan Politie en de afdeling
Crimineel Onderzoek van Scotland Yard dat hij nauwelijks
doorhad wat er gebeurde. Nu moest hij opnieuw zijn kennis
van de zee gebruiken om te ontdekken waarom een man in
een krijtstreeppak in zijn nek was gestoken en dood op het
strand van een kleine baai op Portland aan de kust van
Dorset lag.

Daniels gaf links aan bij een flauwe bocht en sloeg een
smal laantje in. Het handjevol cottages maakte plaats voor
rotsen en grasbermen en een stenen brug die het laantje
overspande.

‘Waar gaat dat heen?’ vroeg Tyga.

‘Rufus Castle, ook wel bekend als Bow & Arrow Castle. Het is een ruïne. De toren is het laatste restant.’

‘Kunnen we erheen vanaf de Cove?’

‘Weet ik niet zeker.’ Daniels stopte de auto en zette de motor uit. ‘Zoals u kunt zien, meneer, gaat de weg niet verder.’ Er waren geen andere voertuigen geparkeerd en geen fietsen. ‘Vanaf hier moeten we lopen. Je kunt alleen te voet naar de Cove. Of met de boot. En die hebben we niet, dus we kunnen maar beter gaan lopen.’

Ryga stapte uit en haalde het bruine koffertje uit de achterbak. Ze namen het geitenpad door de rotsen, langs steenslag, gras en de restanten van roestende machines waarmee ooit steen was gewonnen in de steengroeven bij dit deel van de kust. Ryga kon de branding beneden horen, en hij meende de bittere smaak van zout op zijn lippen te proeven, maar dat was slechts verbeelding. Hij was te ver weg. Het was een zintuiglijke waarneming die hij als krijgsgevangene vaak had opgeroepen, eerst als bron van troost en hoop om hem te herinneren aan wat er achter de gevangenschap lag – het vooruitzicht van bevrijding. Maar naarmate de maanden en jaren verstreken zonder enige hoop op bevrijding, was het een vorm van marteling geworden. Bij zijn terugkeer in Engeland was hij dankbaar dat de geur van de Theems anders was geweest dan de geur in zijn geheugen. De geur van de rivier leek in niets op die van de zee. De Theems had een eigen geur: modder, rook en mist. Maar nu hij werd herenigd met de smaak en de geur van de wijde oceaan, kwamen de herinneringen aan zijn gevangenschap weer terug. Deze keer merkte hij echter opgelucht en optimistisch op dat ze minder sterk waren dan voorheen. Misschien begon hij na vijf jaar eindelijk te vergeten.

Ze begonnen aan de steile afdaling naar de baai.

‘Is er buurtonderzoek gedaan?’ vroeg hij. Het geluid van

de branding in de kleine baai onder hen werd luider. Nu had hij volledig uitzicht op de eindeloze grijsblauwe zee met alleen een zeilboot in de verte.

‘Nee. Het ongeluk van commissaris Meredith legde alles stil; de hoofdcommissaris droeg ons op te wachten op de man van de Yard. Hij beval me u op te halen en zei me dat ik was toegewezen als uw assistent. Ik heb niet geregeld dat de agent die als eerste ter plekke was ons zou ontmoeten omdat ik niet zeker wist waar u heen wilde.’

Ryga knikte. Als de dode man te voet was gekomen, zou iemand hem dan gezien hebben? Had hij een auto geparkeerd waar Daniels de politiewagen had achtergelaten? Zo ja, dan moest zijn moordenaar ermee zijn weggereden. Had iemand in het handjevol cottages boven aan de weg een auto of een vreemde voorbij zien komen? Was de overledene wel een vreemde geweest? Ryga vroeg het zich af. Het eiland mocht dan klein zijn zoals Daniels had gezegd, maar de wijdverspreide gemeenschap woonde in geïsoleerde dorpjes, dus als hij niet bekend was in de deze buurt, kon hij dat elders wel zijn.

Op driekwart van de afdaling stopte Ryga bij een vervallen bunker van baksteen en beton. Het moest niet meegevallen zijn om dit tijdens de oorlog te bouwen, dacht hij. En koud en eenzaam om er ’s winters gestationeerd te zijn, met een kanon gericht op God mocht weten wat – een Duitse invasiemacht? Spionnen die op het strand gedropt werden? De mannen hierbinnen hadden geen enkele kans gehad om een vijandelijk vliegtuig neer te schieten.

Helemaal links beneden in de baai stond een handvol strandhuisjes en er lagen drie vissersboten boven de vloedlijn. Aan de overkant van de zee naar het westen strekten zich de kliffen van Dorset uit. De zee glinsterde waar zonnestralen de toppen van de golfjes vingen. Hij richtte zijn aandacht weer op de bunker en tuurde naar

binnen. De dode man of zijn moordenaar had zich hier kunnen verstoppen, maar er waren geen duidelijke sporen, alleen onkruid, baksteenstof, spinnen en modder.

‘Er is nog een bunker op het strand, niet ver van de waterkant,’ zei Daniels. ‘Die loopt bij springtij onder water. In het gebied achter de baai waren mijnen gelegd. Het is nu veilig, ze zijn een paar jaar geleden allemaal geruimd.’

‘Blij dat te horen.’

Ze gingen verder naar beneden en waren al snel in de beschutte baai. Ryga nam het kiezelstrand op. Er lag wat roestend visgereedschap en een handvol gescheurde netten bij de drie houten vissersboten. Was de dode met zijn moordenaar op een van die boten aan land gekomen? ‘Heb je een lijst met eigenaren van de boten en strandhuisjes?’

‘Ik kan er aan komen. De plaatselijke politie heeft er vast een.’ Daniels noteerde dit in zijn notitieboekje. Ryga onderdrukte een glimlach – de jongere man wilde graag een goede indruk maken. Zijn vaste brigadier in Londen, Jacobs, hoefde niet aan zoiets herinnerd te worden, maar Jacobs had dan ook heel wat jaren meer ervaring dan hij of Daniels.

‘Ze moeten ondervraagd worden.’ Daarvoor had hij de volledige medewerking van de politie van Portland nodig – hij en Daniels konden niet alles doen. Hij had te horen gekregen dat de plaatselijke inspecteur Crispin heette en dat hij het politiebureau in Fortuneswell in het noorden van het eiland zou vinden. Crispin zou te horen hebben gekregen dat hij zou komen. Ryga vroeg zich af wat voor ontvangst hij zou krijgen, iemand die zich bemoeide met een onderzoek in Crispins district.

‘Niet elk strandhuisje is afgesloten, denk ik,’ zei Daniels. ‘Wilt u dat ik een kijkje neem?’

‘Ja, maar ga niet naar binnen. Kijk alleen of je iets

ongewoons ziet.’ Hij zei niet wat en Daniels was zo verstandig niet te vragen wat hij bedoelde.

Ryga zette zijn hoed af en haalde een hand door zijn haar. Hij keek op naar de kliffen die hem aan alle drie de kanten omringden en die de kleine baai beschutten tegen de lichte bries die er stond. De middagzon voelde heet aan. Hij trok zijn regenjas uit en legde hem op een groot rotsblok. Omdat het medio september was, waren er geen zonzonaanbidders of zwemmers, hoewel het warm genoeg was voor allebei, en het zeewater zou ook nog steeds warm zijn. Er waren ook geen wandelaars op de kliffen. Ze waren alleen.

Hij pakte zijn koffertje op en liep naar de overblijfselen van de bunker, een troosteloos bouwwerk van baksteen, beton en golfplaten, en tuurde naar binnen: alleen zeewier, meeuwenpoep, stenen en gras dat op en langs de muren groeide. Hij dacht niet dat dit de plaats delict was – het zou hem verbazen als dat wel zo was – maar de moordenaar had binnen kunnen wachten op de man in het krijtstreep pak of misschien had de man in het pak hier zelf op zijn moordenaar gewacht.

Ryga bukte, opende het koffertje en haalde er rubberen handschoenen uit. Hij trok ze aan en pakte een klein, slank stalen voorwerp uit het koffertje en prikte in de kiezels boven de meest recente vloedlijn. Hij zag geen bebloede stenen, maar na een paar tellen vond hij een sigarettenpeuk. Die kon zijn aangespoeld, maar hij stopte hem in een bruine envelop uit zijn koffer, maakte hem dicht en stopte de envelop in een vakje aan de binnenkant van het deksel.

Daniels kwam terug. ‘Drie van de hutten waren niet op slot,’ zei hij. ‘Niets binnen behalve wat gescheurde ligstoelen, oud porselein, een stoof en een ketel.’

‘Vertel me wat er is gebeurd.’

‘De dode man is daar gevonden.’ Daniels wees naar een

gebied ongeveer drie meter van waar ze stonden. Ryga raapte zijn hoed en jas op en liep erheen terwijl Daniels, naast hem, haastig verderging: 'Hij lag op zijn rug, met zijn armen langs zijn zij.'

Ryga bereikte de locatie en bestudeerde de grond. Er was niets te zien behalve stenen. 'Hij lag boven de vloedlijn?'

'Net. Zijn kleren waren droog, inclusief zijn schoenen. Maar ze kunnen gedroogd zijn sinds de laatste vloed.'

'Wanneer was dat?'

Daniels raadpleegde zijn notitieblok. '23.41 uur.'

'Dus hij kan bij vloed met de boot gekomen zijn?'

'Wellicht. Het is wel een vrij verraderlijke kust.'

'Maar een ervaren zeiler met een stevige boot met weinig diepgang had het kunnen doen.'

'Ik denk het wel. Laag water was 4.50 uur en het lichaam werd vanmorgen om 6.42 uur gevonden.'

'Uit een analyse van zijn kleren zal wel blijken of de zee hem bereikt heeft. Wie heeft hem gevonden?'

'Een vrouw. Juffrouw Eva Paisley.'

Ryga trok zijn wenkbrauwen op. 'Wat deed zij hier zo vroeg?' Misschien leed ze aan slapeloosheid of liet ze een hond uit of was ze een vroege ochtendzwemmer.

Daniels drukte die ideeën de kop in. 'Ze zei dat ze vroeg naar de baai was gekomen om foto's te maken van de ochtendzon die opkwam boven de zee. Toen ze het strand bereikte zag ze het lichaam.'

Ryga keek op naar de kliffen. 'Ze moet het lichaam toch al eerder hebben opgemerkt?'

Daniels haalde zijn schouders op. 'Ze vertelde inspecteur Crispin dat ze meteen kon zien dat de man dood was, maar dat ze zijn pols had gevoeld voor ze foto's van het lijk nam.'

Dat intrigeerde Ryga. ‘Daar was tegenwoordigheid van geest voor nodig. Niet gauw bang dus.’

‘Ze zei dat ze veel erger had gezien. Ik weet niet wat ze daarmee bedoelde. Ik heb haar maar heel kort gesproken, boven bij de auto, omdat commissaris Meredith graag naar beneden wilde.’

‘Te graag, blijkbaar, gezien de gebroken enkel.’

Daniels’ produceerde een onzekere glimlach, alsof hij niet goed wist of hij plezier hoorde te beleven aan het ongeluk van zijn meerdere. ‘Hij deed nogal kortaf tegen haar. Toen ze zei dat ze foto’s had genomen, zei hij dat de dood van een man zich niet leende voor vakantiekiekjes. Interessant, lang, niet wat je noemt mooi maar aantrekkelijk op een no-nonsense manier. Inspecteur Crispin en de lokale agent waren bij ons. Ze waren al naar de baai geweest en hadden het verhaal van de vrouw geverifieerd voor ze de recherche in Weymouth belden, maar toen de commissaris zijn enkel had gebroken, de baai moeilijk bereikbaar is voor een ambulance en het getij opkwam, zei inspecteur Crispin dat we het lichaam moesten verplaatsen. We konden het niet hier houden.’

‘Dus de politiearts is niet opgeroepen om het lichaam ter plekke te onderzoeken?’

‘Nee.’

‘En de dode man had niets bij zich waaruit jullie konden afleiden wie hij was?’

‘Nee, tenzij het in zijn ondergoed genaaid is. Inspecteur Crispin zei dat hij de zakken van het jasje en de broek van het slachtoffer doorzocht had en dat er niets in zat, zelfs geen zakdoek. En niemand die aan zijn beschrijving voldoet is als vermist opgegeven.’

Ryga zette zijn hoed weer op en trok zijn jas aan. Hier was niets meer te doen. ‘Kom, we gaan naar het mortuarium.’

HOOFDSTUK 2

RYGA KON NIET zeggen dat de stank van het mortuarium wende, maar hij had geleerd hoe hij ermee om moest gaan – door heel diep adem te halen. Je kon er maar beter meteen doorheen. Daniels slikte diep en deed alsof hij zijn neus snoot.

Het had even geduurd voor ze erheen waren geleid. Omdat dit een militair hospitaal was, waren er bepaalde protocollen waaraan zelfs politieagenten zich moesten houden. Ze werden voorgesteld aan kapitein-chirurg Kit Wakefield, een lange man van begin veertig met blond, wat dunner wordend haar, intelligente, licht blauwgrijze ogen en een gezicht met scherpe trekken. Hij leidde hen door het klinische, galmende vertrek naar een grote koeling, waar hij een stalen la opende die een beetje kraakte, net als de dossierkast in zijn kantoor op de Yard, peinsde Ryga.

Hij bestudeerde het gezicht van de dode man belangstellend. De dood kon hem niet meer choqueren. Hij was hem de afgelopen tien jaar te vaak tegengekomen. Dat wilde niet zeggen dat hij geen verdriet, medelijden, woede of wanhoop voelde, soms volgden alle vier de emoties

elkaar zo snel op dat ze één werden. Deze keer voelde hij ze niet, slechts professionele nieuwsgierigheid.

De dode man zag er vredig uit. Er waren geen zichtbare tekenen van een bruut einde aan zijn leven – zelfs geen spatje bloed op zijn pak – maar er zaten wel wat vlekjes op de kraag van zijn overhemd. Hij was van gemiddelde lengte en bouw, met grijzend donkerbruin haar, een brede neus, een sterke, vierkante kaaklijn en zware, donkere wenkbrauwen op een prominent voorhoofd.

‘Mag ik de steekwond zien?’ vroeg hij aan Wakefield.

‘Het is uw lijk.’ Maar toen Ryga aarzelde, was Wakefield hem van dienst door het hoofd van het lijk te bewegen.

Ryga keek naar de linkerkant van de nek. ‘Ik dacht dat de wond groter zou zijn.’ Hij keek naar een incisie van ongeveer een centimeter lang.

‘Niet als die veroorzaakt is door een mes met een smal lemmet. Ik heb er genoeg zo gezien, sommige nog kleiner, maar even dodelijk.’

‘Zou het hem meteen gedood hebben?’

‘Moeilijk te zeggen zonder een schouw te doen. Ik begrijp dat u een huisarts-patholoog hebt om die uit te voeren?’

Daniels antwoordde: ‘Dokter Tremaine. Hij zit in Weymouth. Ik moet hem vragen wanneer hij tijd heeft.’

Ryga had liever een door het ministerie van Binnenlandse Zaken benoemde forensisch patholoog, maar die waren schaars en omdat zijn chef al had gezegd dat het onwaarschijnlijk was dat hij er een zou krijgen, moesten ze genoegen nemen met de plaatselijke huisarts.

‘Ik help morgen graag als dokter Tremaine niet beschikbaar is,’ bood Wakefield aan. ‘Ik heb enige ervaring met forensisch onderzoek. Ik zat na de oorlog bij de Britse Oorlogsmisdaden-groep en was betrokken bij onderzoek naar leden van de strijdkrachten, voornamelijk vliegers die

boven Duitsland waren neergehaald, maar ook soldaten die in hun achterhoofd waren geschoten en anderen die met een bajonet waren gestoken, sommigen nadat ze waren gedwongen hun eigen graf te graven.'

Daniels schraapte zijn keel. Ryga verstarde en duwde haastig de herinneringen weg aan wat hij had gezien toen enkele van zijn medegevangenen een ontsnappingspoging hadden ondernomen.

'Bedankt voor het aanbod, kapitein,' antwoordde hij. 'Of ik of brigadier Daniels laat het u zo snel mogelijk weten. Maar misschien kunt u ons nu helpen. Ik heb wat vragen.'

'Brand maar los.'

'Zou er geen bloed hebben gezeten op zowel zijn kleren als op de plek waar zijn lichaam gevonden is?'

'Dat hoeft niet. De bloeding lijkt inwendig en is waarschijnlijk uitgebreid geweest, wat inhield dat de dood snel intrad. Dat wil echter niet zeggen dat hij gedood is op de plek waar hij gevonden werd,' voegde hij eraan toe. 'Het is mogelijk dat hij nog een paar minuten leefde nadat hij was neergestoken en naar de plek wankelde waar hij viel. Maar hij kan niet ver gekomen zijn.'

'Dus hij kon het pad langs de klif niet zijn afgelopen?' vroeg Daniels.

'Nee. Ik zou ook zeggen dat hij zich niet verweerd heeft. Niets op zijn handen duidt erop dat hij zich verdedigde of een pak slaag kreeg, hoewel het moeilijk is om zeker te zijn omdat blauwe plekken erg lijken op lijkverkleuring, zoals de blauw-roze kleur van zijn gezicht. Er kunnen best blauwe plekken op zijn borst of buik zitten.'

'Enig idee van het tijdstip van overlijden?' vroeg Ryga.

'Zijn lichaam moet volledig onderzocht worden om dat vast te stellen, maar aan de lijkkleur in zijn gezicht en nek te zien, zou ik zeggen dat hij al minstens twaalf uur dood is,

waarschijnlijk meer, dus ergens in de vroege ochtend, wellicht zelfs dinsdagavond laat.'

'Is er nog iets dat u ons kunt vertellen, dokter, of moet ik het bij kapitein houden?'

'Dokter is best. Aan de staat van zijn huid te zien, zou ik zeggen dat hij achter in de veertig is, hoewel hij jonger kan zijn als hij een hard leven heeft gehad.'

'Een arbeider?'

'Te oordelen naar de grootte en conditie van de handen, ja.' Wakefield tilde er een op en Ryga wierp een blik op de hemdsmouw van de dode man. De manchetknoop trok zijn aandacht. Die was vierkant, gemaakt van een soort metaal en met een steen in het midden. Hij zei er niets van, maar bestudeerde de handen, merkte op dat ze groot en sterk waren, de huid ruw, de vingers stomp, de nagels geknipt en schoon. Aan geen van beide handen zaten ringen.

'Was hij een roker?' vroeg Ryga, denkend aan die peuk die hij in de bunker op het strand had gevonden.

'Aan de vingers te zien niet, maar dat is slechts een gok, omdat de lijkkleur het moeilijk maakt om nicotinevlekken te onderscheiden. Het zal wel blijken uit het onderzoek van zijn longen. Ik ruik geen nicotine op zijn kleren, u wel?'

'Ik kan hierbinnen helemaal niets ruiken, dus het heeft geen zin me dat te vragen.'

Wakefield glimlachte.

'Was er een hoed bij het lichaam?'

Wakefield pakte een klembord en ging het na. 'Niet toen hij werd binnengebracht, volgens deze papieren.'

'En ik heb er geen op de kust gezien,' voegde Daniels eraan toe. 'Hij kan weggewaaid zijn.'

'Was het hier winderig vannacht?'

'Nee, maar als hij met de boot aan land is gekomen, kan er genoeg wind zijn geweest om hem af te rukken.'

Ryga keek nauwkeuriger naar het voorhoofd en de

haarlijn van de dode man. Hij kon geen inkeping of lijn zien waar hij een hoed zou hebben gedragen, maar dat kon verhuld worden door de lijkkleur. Hij richtte zich tot Wakefield. ‘Kunt u hem door iemand laten uitkleden terwijl wij wachten? Ik wil graag zijn schoenen en kleren naar het lab brengen om ze te testen.’

‘Natuurlijk.’

‘We hebben ook iets nodig om ze in te vervoeren – pakpapier is goed.’

Wakefield liep kordaat naar een deur uiterst rechts en kwam na enkele ogenblikken terug met twee mannen in mortuariumkleding, van wie er één een grote stapel pakpapier droeg. Ryga en Daniels gingen achteruit terwijl de medewerkers het slachtoffer op de tafel legden.

Wakefield zei: ‘Hij droeg een kunstgebit. Hebt u dat nodig?’

‘Nee. Dat zal de patholoog wel bestuderen, tenzij u ons er iets over kunt vertellen.’

‘Niet mijn vakgebied.’

Ryga instrueerde Daniels om te noteren welke kleren werden uitgetrokken. De schoenen werden eerst aan Wakefield gegeven, die ze even bekeek voor hij ze aan Ryga gaf. Het waren gladde, zwartleren veterschoenen met een iets verlengde neus. ‘De zool vertoont slijtage, maar is niet versleten. En ook niet gelapt.’ Ryga bestudeerde de binnenkant. ‘Geen naam van de maker.’ Hoewel er wat zeer vage letters waren.

Wakefield zei: ‘Ze lijken me handgemaakt. Misschien heeft hij specifiek gevraagd om er geen naam van een maker in te zetten.’

‘Maar dat wil niet zeggen dat ze niet te identificeren zijn. We kunnen het nagaan bij alle schoenmakers.’

‘De Britse, ja, maar als ze in het buitenland zijn

gemaakt...' Wakefield liet de woorden in de kille mortuariumlucht hangen.

Dan waren ze waarschijnlijk niet te traceren, wist Ryga. Hij bestudeerde de schoenen verder. 'De rechterschoen is op de hiel sterker afgesleten dan de linkerschoen.'

'Wat suggereert dat uw slachtoffer meer op die kant leunde, maar niet genoeg om erop te wijzen dat hij mank liep. De patholoog zal het lichaam meten om te zien hoeveel korter het rechterbeen is dan het linker. Dat is niet ongewoon – we zijn allemaal aan één kant van ons lichaam korter dan aan de andere kant, sommige mensen meer. Ik zou zeggen dat de schoenen heel goed pasten, want zoals te zien is aan de voeten...' – hij wees naar de voeten, de sokken waren op de trolley naast het lichaam gelegd – 'is er geen druk op de tenen, geen likdoorns of eeltknobbels en geen harde huid op de voetzolen.'

Ryga wendde zich tot Daniels. 'Ze zijn schoon en gepoetst, brigadier, en er zitten geen zoutwatervlekken op.' Hij wikkelde ze in het bruine papier. 'De sokken zien eruit alsof ze van zijde zijn.'

Wakefield was het daarmee eens.

Daarna kwam de broek. Ryga merkte op dat er geen riem of bretels waren. Er zat ook geen kleermakerslabel in de broek of het jasje. De kwaliteit was erg goed. Hij pakte ze in en richtte zijn aandacht op de zijden stropdas met het felgekleurde geometrische patroon. 'Er zit een label in. Van Heusen.'

Wakefield tuurde ernaar. 'Inderdaad. Zegt dat u iets?'

'Nee.'

'Mij ook niet.'

Daniels schudde ook zijn hoofd.

Ryga nam de manchetknopen aan van de mortuariummedewerker die ze uit het overhemd had

gehaald. Hij draaide ze om. Het gewicht voelde goed. Tin misschien, vierkant, met een lichtroze steen in het midden.

‘Apart,’ merkte Wakefield op.

Dat vond Ryga ook. Zeker geen doorsnee manchetknopen uit een winkel. Hij stopte ze in een bruine envelop die hij uit de binnenzak van zijn jas had gehaald. Het slachtoffer had verder geen sieraden bij zich. Het overhemd was van goede kwaliteit katoen met een zachte kraag. Het was schoon, net als het witte zijden hemd. De onderbroek was van katoen en zag er net als het hemd nieuw uit.

Wakefield vroeg of hij het nu naakte lichaam mocht onderzoeken. Ryga reageerde enthousiast. Wakefield bestudeerde het, knikte naar de mortuariummedewerkers om het op de ene kant en daarna op de andere kant te draaien en het vervolgens op de buik te leggen.

‘Geen tatoeages, dus hij heeft waarschijnlijk niet bij de marine gezeten. Dit is een marinehospitaal, inspecteur, en ik ben marine-officier, dus ik weet dat de meeste zeelui zodra ze klaar zijn met de basistraining een tatoeage nemen.’

Sommige zeelui op koopvaardij schepen ook, dacht Ryga, hoewel hij er nooit aan toegegeven had. Hij had een ziekelijke angst voor naalden.

‘Er zit een interessant litteken op de borst – kijk hier,’ zei Wakefield terwijl het lichaam opnieuw werd omgedraaid.

Ryga keek ernaar. Het was ongeveer vijf centimeter lang en zat net onder de rechter rib, met gekartelde randen. ‘Een operatie?’

‘Ik zou zeggen een meswond, niet erg vakkundig gehecht, mogelijk haastig of in een veldhospitaal. Hij is oud – kan tijdens de oorlog opgelopen zijn of tijdens een straatgevecht. De doden kunnen ons veel vertellen en ik denk dat u bij deze alle hulp nodig hebt, inspecteur. Niet

zoals ons andere lijkt daar.' Wakefield knikte in de richting van het lichaam van een andere naakte man die op een tafel lag. 'Helaas gestorven op de operatietafel, hartstilstand. Dat kan gebeuren. Geen familie en niets mysterieus.'

Ryga richtte zijn aandacht weer op de man die hen wel aanging. Hij was benieuwd waarom Wakefield dacht dat ze werk aan de winkel hadden.

'Om te beginnen,' zei Wakefield, 'heeft hij geen identificatie op zak. Ten tweede is hij gevonden op een ongebruikelijke locatie die alleen te voet of per boot bereikbaar is. Ten derde wijst al het lichamelijke bewijs op een hard leven, maar zijn de kleren van uitstekende kwaliteit en duur, dunkt mij, net als zijn schoenen, die handgemaakt zijn. Zijn kleren hebben geen wasvlekken of labels en hij is niet bepaald gekleed voor een strandwandeling of een tocht langs de kliffen. Hij is evenmin gekleed op zeilen, dus wat deed hij daar?'

'Dat moeten we uitzoeken,' antwoordde Ryga.

Maar toen hij en Daniels het hospitaal uit werden geleid, speelde er nog een andere vraag door zijn hoofd. In de auto op weg naar het politiebureau van Portland stelde hij die aan Daniels. 'Hoe kon iemand een man besluipen en in zijn nek steken zonder geluid te maken op de stenen?'

'Misschien was hij hardhorend of doof.'

Aan die mogelijkheid had Ryga niet gedacht, en het was een goed punt. 'Ik denk dat zelfs een schouw dat niet kan bevestigen.' *Of wel? Zou er schade aan het binnenoor zijn die een patholoog zou opmerken?* Hij maakte een notitie om degene die de schouw uitvoerde op de hoogte te brengen en hoopte dat Wakefield die persoon zou zijn. Hij leek zeer bedreven in deze zaken, veel meer dan een gewone huisarts, vooral gezien zijn recente betrokkenheid bij de Britse Oorlogsmisdadengroep.

'Als het slachtoffer niet doof was, dan moet hij op het

strand hebben afgesproken met zijn moordenaar en niet gedacht hebben dat hij iets te vrezen had. De moordenaar moet hebben toegeslagen toen het slachtoffer dat het minst verwachtte. Ik neem aan dat niets rond het lichaam ook maar enigszins op het moordwapen leek?’

Daniels schudde zijn hoofd. ‘Ik zou denken dat de moordenaar het heeft meegenomen of in zee heeft gegooit.’

Ryga was het daarmee eens, maar zei dat ze alsnog het hele strand moesten afzoeken, voor de zekerheid. Misschien zou het nog wat opleveren, al schoot hem niets te binnen. ‘Dus we hebben een man die waarschijnlijk ooit zwaar lichamelijk werk deed en mogelijk gewond geraakt is bij een gevecht of in de oorlog, die succes heeft gehad en behoorlijk rijk is geworden.’

‘Jammer dat de kleren ons weinig zeggen.’ Daniels stopte voor het politiebureau.

Maar Ryga dacht dat ze al aardig wat hadden gezegd, ofwel verschillende vragen hadden opgeworpen. Nu had hij alleen nog de antwoorden nodig.